

LATVIJAS REPUBLIKAS MINISTRU KABINETS

2018.gada ____.

Rīgā

Noteikumi Nr. ____

(prot. Nr. ____ §)

**Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumos Nr.474
„Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu,
restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”**

Izdoti saskaņā ar
likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību”
5.panta trešo daļu un 23.panta otro daļu

Izdarīt Ministru kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumos Nr.474
„Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu,
restaurāciju un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu” (Latvijas Vēstnesis,
2003, 118.nr.; 2010, 57.nr.; 2011, 48.nr.; 2011, 109.nr.; 2011, nr.122) šādus
grozījumus:

1. Izteikt 3.punktu šādā redakcijā:

„3. Materiālā kultūras mantojuma objektus, kuriem ir vēsturiska,
zinātniska, mākslinieciska vai citāda kultūras vērtība, kuru saglabāšana
nākamajām paaudzēm atbilst Latvijas valsts un tautas, kā arī starptautiskajām
interesēm un kurus iespējams saglabāt ilgtermiņā, iekļauj valsts aizsargājamo
kultūras pieminekļu sarakstā, ja tie atbilst autentiskuma nosacījumiem, ko
atkarībā no kultūras pieminekļa veida izsaka dažādas pazīmes, tajā skaitā forma
un konstrukcija, materiāli un viela, lietojums un funkcija, tradīcijas un
paņēmieni, atrašanās vieta un apkārtnē, raksturs un nosaukums. Kultūras
pieminekļu uzskaitē tiek ņemti visi kultūras pieminekļi neatkarīgi no to:

- 3.1. atrašanās vietas (virs zemes, zem zemes vai ūdenī, kā atsevišķs
objekts vai atrodas kādā citā objektā, publiski pieejams vai slēgts);
- 3.2. apjoma (pilsētībūvniecisks ansamblis vai atsevišķs objekts);
- 3.3. īpašuma tiesībām (valsts vai privātais īpašums);
- 3.4. tehniskā stāvokļa (pilnīgi vai daļēji saglabājies).”

2. Svītrot 7.3.apakšpunktā vārdus iekavās „(vecākas par 50 gadiem)”.

3. Izteikt 16.punktu šādā redakcijā:

„16. Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistrs (turpmāk – reģistrs)
ir valsts informācijas sistēma, kurā tiek iekļauta šāda informācija par kultūras
pieminekli:

- 16.1. valsts aizsardzības numurs;
- 16.2. vērtības grupa;
- 16.3. veids (tipoloģiskā grupa);
- 16.4. nosaukums;
- 16.5. atrašanās vieta (atsevišķam nekustamam kultūras piemineklim – adrese, zemes kadastra vienības apzīmējums, kompleksam objektam nekustamam kultūras piemineklim – informācija par atrašanās vietu un grafiski attēlota teritorijas robeža, kustamam kultūras piemineklim – adrese);
- 16.6. pieminekļa (notikuma) datējums;
- 16.7. īpašuma forma (valsts, pašvaldība, fiziskā persona, privāto tiesību juridiskā persona vai šādu personu apvienība);
- 16.8. kultūras pieminekļa īpašās saglabājamās vērtības;
- 16.9. publiskā pieejamība (pieejams, daļēji pieejams, nepieejams);
- 16.10. informācija par dokumentu, ar kuru objekts ieguvis valsts aizsargājamā kultūras pieminekļa statusu (nosaukums, datums, numurs).”

4. Izteikt 18., 19. un 20.punktu šādā redakcijā:

„18. Kultūras pieminekli iekļauj reģistrā vai izslēdz no tā, pamatojoties uz grozījumiem valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā.

19. Inspekcija pieņem lēmumu par kultūras pieminekļa – adreses, kompleksam objektam nekustamam kultūras piemineklim – robežas, precizēšanu, izmantojot valsts informācijas sistēmas, un izdara attiecīgas izmaiņas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistrā. Kustamiem kultūras pieminekļiem šo noteikumu 16.5.apakšpunktā paredzēto informāciju nosaka Inspekcija.

20. Informācija, kas iekļauta reģistrā, ir publiski pieejama (izņemot šo noteikumu 16.5.apakšpunktā minēto informāciju par kustamiem pieminekļiem).”

5. Svītrot 22.punktā aiz vārdiem „uzsākt tikai pēc” vārdus „noteikta parauga kultūras pieminekļa izpētes darbu”.

6. Izteikt 27.punktu šādā redakcijā:

„27. Kultūras pieminekļu kultūrvēsturisko izpēti un kultūrvēsturisko inventarizāciju vada atbilstošu augstāko izglītību ieguvis speciālists ar vismaz divu gadu darba pieredzi attiecīgajā jomā. Fiziskās un juridiskās personas, kuras vada kultūras pieminekļa kultūrvēsturisko izpēti vai kultūrvēsturisko inventarizāciju, inspekcijā iesniedz:

27.1. iesniegumu, kurā pamatota darbu veikšanas nepieciešamība. Iesniegumam pievieno izpētes programmu un darbu aprakstu, kas saskaņoti ar kultūras pieminekļa īpašnieku (valdītāju), garantējot, ka kultūras piemineklim

netiks nodarīti zaudējumi un pēc darbu pabeigšanas tas tiks sakārtots, un tiks nodrošināta atsegto elementu saglabāšana;

27.2. informāciju, kas attiecinās kultūrvēsturiskās izpētes vai kultūrvēsturiskās inventarizācijas darbu vadītāja kompetenci.”

7. Svītrot 28.punktu.

8. Izteikt 29. un 30.punktu šādā redakcijā:

„29. Fiziskās un juridiskās personas, kuras saņēmušas atļauju veikt kultūrvēsturiskās izpētes darbus, ne vēlāk kā viena mēneša laikā pēc darbu pabeigšanas iesniedz inspekcijā īsu ziņojumu par veiktajiem darbiem.

30. Kultūrvēsturiskās izpētes darbu pārskatu vai izpētes dokumentāciju iesniedz inspekcijas noteiktajā termiņā, bet ne vēlāk kā vienu gadu pēc darbu pabeigšanas. Kultūras pieminekļu konservācijas, restaurācijas un rekonstrukcijas (pārbūves) darbus drīkst uzsākt tikai pēc izpētes darbu pārskata vai izpētes dokumentācijas iesniegšanas inspekcijā, izņēmumi pieļaujami kultūras pieminekļu neatliekamai glābšanas pasākumu gadījumā.”

9. Izteikt 31.1.apakšpunktu šādā redakcijā:

„31.1. informāciju par kultūrvēsturiskās izpētes darbu atļauju;”.

10. Izteikt 31.8.apakšpunktu šādā redakcijā:

„31.8. aktus par atradumu un dokumentācijas nodošanu glabāšanā muzejos un citās iestādēs attiecībā uz arheoloģiskajām senlietām, dokumentāciju par nodošanu glabāšanā publiskajā muzejā, tai skaitā kultūras pieminekļa restaurācijas pases;”.

11. Izteikt 32.punkta pirmo teikumu šādā redakcijā:

„Priekšlikumus rīcībai ar vidi degradējošiem objektiem, kas atrodas kultūras pieminekļa teritorijā vai aizsardzības zonā un ar savu ārējo veidolu vai darbību būtiski samazina kultūras pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, inspekcijā iesniedz objekta īpašnieks (valdītājs) vai pašvaldība.”

12. Aizstāt 37.punktā vārdu „izpēti” ar vārdu „apzināšanu”.

13. Izteikt 44.punktu šādā redakcijā:

„44. Ja, veicot saimniecisku darbību, paredzama kultūras pieminekļa vai tā aizsardzības zonas pārveidošana (jebkura tehniska, būvnieciska un saimnieciska darbība, kura būtiski maina kultūras pieminekļa funkciju, komplektāciju, formu, detalizāciju, materiālu, faktūru, krāsu, kultūras pieminekļa teritoriju, kultūras pieminekļa uztveri vai apkārtējās vides raksturu), saimnieciskās darbības pasūtītājs vai veicējs iesniedz inspekcijā iesniegumu atļaujas saņemšanai. Būvniecības darbiem kultūras pieminekļa teritorijā un

aizsardzības zonā atsevišķa atļauja nav nepieciešama, ja tie neskar kultūras pieminekļa teritorijā un aizsardzības zonā esošu ēku (būvju) un ainavas elementu ārējo veidolu (izņemot arheoloģiskos pieminekļus). Inspekcijas atļauja nav nepieciešama kultūras pieminekļu aizsardzības zonā esošu ēku būvdarbiem, ja inspekcija un attiecīgā pašvaldība ir noteikusi vēsturisko ēku fasāžu apdares atjaunošanas, logu nomaiņas, fasāžu un jumta siltināšanas, kā arī jumta ieseguma nomaiņas metodiku vai principus. Kompleksam objektam nekustamam kultūras piemineklim inspekcija pašvaldībai var izdot atļauju esošo vēsturisko ēku atjaunošanai, kurā ir norādīti atjaunošanas principi, lietojamie materiāli un metodika. Ja pašvaldība ir piekritusi ņemt vērā inspekcijas izvirzītās prasības, inspekcijas atļauja katras atsevišķas ēkas atjaunošanai nav nepieciešama.”

14. Papildināt 45.punktu ar trešo un ceturto teikumu šādā redakcijā:

„Norādījumu izsniegšanas termiņš pagarinās gadījumos, ja tiek apstrīdēts Kultūras ministrijas rīkojums par objekta iekļaušanu valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā. Kultūras pieminekļa īpašniekam (valdītājam) inspekcijā ir tiesības saņemt bezmaksas konsultācijas par kultūras pieminekļa saglabāšanas, remonta (labošanas), konservācijas, restaurācijas un rekonstrukcijas (pārbūves) jautājumiem.”

15. Izteikt 46.punktu šādā redakcijā:

„46. Ja valsts ugunsdrošības, sanitārās uzraudzības un citu valsts un pašvaldību institūciju prasību īstenošana var radīt kultūras pieminekļa oriģinālās substances un autentiskuma zaudējumus vai mazināt kultūras pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību, tad attiecīgā institūcija izskata citu alternatīvu risinājumu, kā nodrošināt prasības mērķa izpildi.”

16. Izteikt 47.punkta otro teikumu šādā redakcijā:

„Ja saimnieciskā darbība var izraisīt negatīvu ietekmi uz kultūras pieminekļa oriģinālo substanci, 10 dienas pirms minēto darbu sākšanas par tiem rakstiski informē inspekciju.”

17. Svītrot 49.punktu.

18. Izteikt 50.punktu šādā redakcijā:

„50. Pēc kultūras pieminekļa īpašnieka (valdītāja) pieprasījuma inspekcija izsniedz nekustamam kultūras piemineklim aizsardzības plāksni, ko īpašnieks (valdītājs) piestiprina pie kultūras pieminekļa redzamā vietā. Publiski pieejamam kultūras piemineklim – ēkām un būvēm – plāksnes izvietošana ir obligāta. Pie ceļiem, kuri ved uz publiski pieejamu kultūras pieminekli, var uzstādīt norādes zīmi, to saskaņojot normatīvajos aktos par ceļu satiksmi noteiktajā kārtībā.”

19. Izteikt V. nodaļas nosaukumu šādā redakcijā:
„V. Kultūras pieminekļu remonts (labošana), konservācija, restaurācija un rekonstrukcija (pārbūve)”.

20. Papildināt V. nodaļas tekstā aiz vārda „remonts” ar vārdu iekavās „(labošana)” un aiz vārda „rekonstrukcija” ar vārdu iekavās „(pārbūve)”.

21. Izteikt 51.punkta ievaddaļu šādā redakcijā:
„Kultūras pieminekļu remontā (bojāto daļu vai elementu identiskas atjaunošanas, nomaiņas un pastiprināšanas darbi, kas veikti ar oriģinālam atbilstošiem materiāliem un izpildījuma metodēm, nepārveido kultūras pieminekli un uzlabo tā saglabātības stāvokli), konservācijā (pieminekļa vai tā daļas būvnieciska, fizikāla un ķīmiska nostiprināšana), restaurācijā (pieminekļa vai tā daļas zinātniski pamatota atjaunošana sākotnējā veidolā, saglabājot vērtīgākos uzslāņojumus) un rekonstrukcijā (pieminekļa vai tā daļas pārveidošana, mainot apjomu, telpisko struktūru un plānojumu) izvērtē dažādu laiku uzslāņojumus un saglabā:”

22. Izteikt 52.punktu šādā redakcijā:
„52. Kultūras pieminekļus restaurē, rekonstruē (pārbūvē) un konservē tikai pēc inspekcijas atļaujas saņemšanas un tās kontrolē. Inspekcija izsniedz atļaujas, pamatojoties uz kultūras pieminekļa īpašnieka (valdītāja) iesniegumu, norādot paredzamo darbu vietu, apjomu un izpildīšanas veidu. Inspekcija atļauju izsniedz 30 dienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas. Atļauju izsniedz pēc veicamo darbu dokumentācijas (atkarībā no darbu rakstura un apjoma – fiksācijas dokumentu, projekta, apraksta un metodikas) izvērtēšanas. Atļauju, atkarībā no objekta statusa, darbu rakstura un apjoma var noformēt uz inspekcijas veidlapas, spiedoga veidā uz veicamo darbu dokumentācijas vai elektroniskā formātā inspekcijas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistra informācijas sistēmā. Kultūras pieminekļu remonta (labošanas) darbiem inspekcijas atļauja nav nepieciešama, informāciju par veiktajiem darbiem ne vēlāk kā viena mēneša laikā pēc darbu pabeigšanas iesniedz inspekcijai.”

23. Izteikt 53.punkta ievaddaļu šādā redakcijā:
„53. Iesniegumam pievieno šādu informāciju (53.3., 53.4. un 53.5.apakšpunktā noteikto informāciju kultūras pieminekļa īpašnieks (valdītājs) var paziņot atsevišķi, ja tas noteikts inspekcijas lēmumā, bet ne vēlāk kā 10 dienas pirms darbu sākšanas):”

24. Papildināt 53.5.apakšpunktu pirms vārda „īpašnieka” ar vārdiem „būvprojekta autoruzraudzības veicējs vai”.

25. Svītrot 53.7.apakšpunktu.

26. Izteikt 55. un 56.punktu šādā redakcijā:

„55. Restaurācijas, rekonstrukcijas (pārbūves) un konservācijas projektu dokumentāciju inspekcija izvērtē un, ja nepieciešams, saskaņo 30 dienu laikā pēc iesnieguma saņemšanas, atbilstoši inspekcijā apstiprinātajiem kritērijiem. Izvērtētās projekta dokumentācijas vienu eksemplāru glabā inspekcijā ne mazāk kā trīs gadus. Inspekcija izvērtē, vai attiecīgo dokumentāciju, tās daļu, nepieciešams saglabāt ilgtermiņā. Ja inspekcija projekta dokumentāciju nesaskaņo, tā sniedz motivētu atteikumu. Ja kultūras pieminekļa īpašnieks (valdītājs) nav apmierināts ar atteikumu, viņam ir tiesības lēmumu apstrīdēt likumā noteiktajā kārtībā. Strīdu vai zinātniski un metodoloģiski sarežģītu jautājumu izvērtēšanai inspekcija izveido attiecīgās nozares ekspertu padomi.

56. Kultūras pieminekļa restaurāciju, rekonstrukciju (pārbūvi) un konservāciju drīkst veikt tikai kompetenta speciālista vadībā. Speciālista kompetenci ēku un būvju restaurācijā, rekonstrukcijā (pārbūvē) un konservācijā apliecina attiecīgs sertifikāts restaurācijas vadīšanai, pārējo kultūras pieminekļu konservācijā un restaurācijā – atbilstoša augstākā izglītība un vismaz divu gadu praktiskā pieredze attiecīgajā darbā. Darbam arheoloģiskajos pieminekļos pieaicina arheologus.”

27. Izteikt 57.punkta ievaddaļas pirmo teikumu šādā redakcijā:

„57. Restaurācijas, rekonstrukcijas (pārbūves) un konservācijas darbu autors pirms inspekcijas atzinuma par atbilstību inspekcijas nosacījumiem pieprasīšanas, sagatavo pārskatu par kultūras piemeklī veiktajiem darbiem un iesniedz to inspekcijā, ja atļaujā par darbu veikšanu nav noteikts citādi.”

28. Izteikt 57.5.apakšpunktu šādā redakcijā:

„57.5. darba zīmējumu korekcijas, ja jaunu atklājumu dēļ darbi veikti ar atkāpēm no saskaņotā projekta.”

29. Papildināt 59.punktu ar ceturto teikumu šādā redakcijā:

„59. Kultūras pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību nosaka tikai attiecīgā kultūras pieminekļa postījumu gadījumos pēc īpašnieka, pašvaldības, tiesībsargājošo institūciju vai inspekcijas ierosinājuma.”

30. Papildināt VII. nodaļu „Noslēguma jautājumi” ar 65., 66., 67. un 68.punktu šādā redakcijā:

„65. Šo noteikumu 16.9.apakšpunktā noteikto kultūras pieminekļu reģistram nepieciešamo informāciju objekta īpašnieks (valdītājs) paziņo inspekcijai līdz 2018.gada 1.jūlijam. Ja tas netiek izpildīts, tad informāciju par kultūras pieminekļa publisko pieejamību nosaka inspekcija. Kultūras piemineklim, kura konservācijai un restaurācijai saņemts valsts finansējums, publiskā pieejamība saglabājama ne mazāk kā 10 gadus.

66. Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistrā nepieciešamos papildinājumus, kas izriet no šo noteikumu 16.5., 16.7., 16.9. un 16.10.apakšpunkta, inspekcija sagatavo un ievieš līdz 2021.gada 1.janvārim.

67. Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstu atbilstoši šo noteikumu 3.punktā noteiktajiem autentiskuma principiem inspekcija pārvērtē līdz 2021.gada 1.jūlijam.

68. Šo noteikumu 52.punktā noteiktās atļaujas izdošana elektroniskā formātā inspekcijas valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu reģistra informācijas sistēmā ieviešama līdz 2019.gada 1.janvārim.”

31. Svītrot 1., 2., 3. un 4.pielikumu.

Ministru prezidents

M.Kučinskis

Kultūras ministre

D.Melbārde

Vīza: Valsts sekretāra p.i.

B.Zakevica

Dambis 67213113

Juris.Dambis@mantojums.lv